

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Сільськогосподарське будівництво

Першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія
галузь знань 19 Архітектура та будівництво

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
інженерно-технологічного факультету

Голова ~~вченої ради~~

Олександра БІЛОВОД
(протокол № *1 від 01 вересня 2022 р.)

Програма атестації
набуває чинності з 01 вересня 2022 р.

Декан

Олександра БІЛОВОД
(розпорядження № 20
від 01 вересня 2022 р.)

Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Сільськогосподарське будівництво першого (бакалавра) рівня вищої освіти за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія галузі знань 19 Архітектура та будівництво

ВНЕСЕНО кафедрою будівництва та професійної освіти Полтавського державного аграрного університету 01 вересня 2022 р. протокол № 1.

РОЗРОБНИКИ:

1. Олексій ГОРИК, доктор технічних наук, професор
2. Володимир МУРАВЛЬОВ, кандидат технічних наук, доцент
3. Сергій ЯХІН, кандидат технічних наук, доцент

СХВАЛЕНО

Радою з якості вищої освіти спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія. Протокол №1 від 01 вересня 2022 р.

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності 192 Будівництво
та цивільна інженерія

_____ Володимир МУРАВЛЬОВ

Зміст

Вступ.....	4
1. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти	4
2. Вимоги до кваліфікаційної роботи.....	6
3. Оцінювання рівня якості підготовки.....	9
4. Порядок присвоєння кваліфікації.....	12
5. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації ..	12

Вступ

«Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Сільськогосподарське будівництво першого (бакалавра) рівня вищої освіти за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія галузі знань 19 Архітектура та будівництво» (далі – Програма атестації) – це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Сільськогосподарське будівництво першого (бакалавра) рівня вищої освіти за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія галузі знань 19 Архітектура та будівництво.

Програма атестації встановлює:

- основні вимоги до атестації здобувачів вищої освіти;
- принципи формування і реалізації системи засобів атестації здобувачів вищої освіти;
- процедури, засоби і методи контролю результатів досягнення рівня якості підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою;
- процедуру та організацію захисту кваліфікаційної роботи;
- процедури та критерії оцінювання якості підготовки здобувачів вищої освіти.

1. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти

1.1. Атестація здобувачів вищої освіти – це процес встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей щодо спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія освітньо-професійної програми «Сільськогосподарське будівництво» першого рівня вищої освіти (галузь знань 19 Архітектура та будівництво).

1.2. Атестація здійснюється на підставі засвоєння здобувачем програмних результатів навчання та сформованості фахових компетентностей в межах освітньо-професійної програми бакалавра з Сільськогосподарське будівництво за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія.

1.3. Принципами формування і реалізації методики, призначеної для кількісного та якісного оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей здобувачів, які пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Сільськогосподарське будівництво першого рівня (бакалавра) з галузі 19 Архітектура та будівництво, спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія є: актуальність, інформативність, дієвість, системність, предметність, комплексність, індивідуальність та диференційованість, інноваційність, єдність вимог, об'єктивність і відкритість.

1.4. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи відповідно до вимог Стандарту вищої освіти для першого рівня (бакалавра) з галузі 19 Архітектура та будівництво, спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія, затверджено та введено в дію Наказом МОН України від 18.03.2021 р. № 333.

1.5. У процесі атестації визначається рівень здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у професійній діяльності у галузі архітектури та будівництва, що передбачає застосування знань, умінь та навичок, необхідних для розв'язання складних спеціалізованих задач та вирішення практичних питань у сфері будівництва та/або цивільної інженерії застосовуючи поняття, концепції, принципи, способи та методи створення та утримання будівель та інженерних споруд.

1.6. Атестація здобувачів вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньо-професійної програми Сільськогосподарське будівництво першого (бакалавра) рівня вищої освіти за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія галузі знань 19 Архітектура та будівництво здійснюється Екзаменаційною комісією зі спеціальності Будівництво та цивільна інженерія, голова якої затверджується наказом ректора Полтавського державного аграрного університету (далі – ЕК).

2. Вимоги до кваліфікаційної роботи

2.1. Кваліфікаційна робота повинна забезпечувати оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою за спеціальністю Сільськогосподарське будівництво, першого (бакалавра) рівня вищої освіти за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія галузі знань 19 Архітектура та будівництво.

2.2. Кваліфікаційна робота є підсумковою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за спеціальністю на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

2.3. Мета кваліфікаційної роботи – систематизація, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при розв'язанні конкретних завдань, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою розв'язання складних спеціалізованих задач та вирішення практичних питань у сфері будівництва та цивільної інженерії.

2.4. Кваліфікаційна робота як метод об'єктивного контролю ступеня сформованості компетентностей щодо розв'язання комплексної спеціалізованої проектної задачі в сфері будівництва та/або цивільної інженерії, який має продемонструвати, що бакалавр володіє системою спеціальних знань, які здобуті у процесі навчання та практичної підготовки на рівні новітніх досягнень у предметній області діяльності.

2.5. Здобувач вищої освіти другого рівня вищої освіти повинен продемонструвати вміння:

- розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі будівництва об'єктів сільськогосподарського призначення;
- працювати з інформаційними джерелами (законодавчими і нормативними документами, науковою спеціальною літературою, у тому числі виданою іноземними мовами, матеріалами з мережі, даними звітності);
- викладати матеріал логічно та аргументовано;

- використовувати новітні дидактичні технології і методи;
- застосовувати експериментальні методи досліджень матеріалів і процесів;
- застосовувати методи фізичного та математичного моделювання;
- використовувати методики проєктування;
- застосовувати технології виготовлення конструкцій, матеріалів та виробів;
- ефективно використовувати технології зведення будівель та інженерних споруд;
- розробити обґрунтування до демонтажу об'єктів будівництва та утилізації відходів;
- робити висновки щодо результатів роботи.

2.6. Виклад змісту кожного питання кваліфікаційної роботи має бути цілісним, логічним, доказовим і пояснювальним та аргументованим. Кваліфікаційна робота повинна відповідати таким вимогам і містити:

- системний аналіз проблеми відповідно до теми комплексної спеціалізованої проєктної задачі;
- реальні обґрунтовані пропозиції щодо розв'язання спеціалізованих завдань та проблем щодо об'єктів сільськогосподарського призначення, актуальні для впровадження у практику;
- бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

2.7. Тема кваліфікаційної роботи має відображати проблематику галузі будівництва об'єктів сільськогосподарського призначення і базуватися на основі нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у результатах навчання, що формують складові професійної компетентності бакалавра.

2.8. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання правил і процедури проведення захисту кваліфікаційної роботи шляхом:

- уніфікації умов проведення, засобів оцінювання, методики оброблення результатів та форм їхнього подання;
- інформаційно-консультативної та психологічної підготовки здобувачів

вищої освіти;

- використання критеріїв об'єктивного оцінювання.

2.9. Кваліфікаційна робота бакалавра повинна мати обсяг не менше 30 сторінок основної частини (гарнітура Times New Roman, 14 пт, міжрядковий інтервал – 1,5), а також графічну частину в обсязі 3...5 аркушів формату А1 (залежно від повноти матеріалу). Кількість використаних джерел посилання – не менше 20. До обсягу кваліфікаційної роботи не включають список використаних джерел та додатки. Зміст кваліфікаційної роботи має бути детальним і містити: вступ, розділи, висновки, перелік використаних джерел, додатки (за наявності). Зміст та обсяг графічної (ілюстративної) частини роботи повинні бути достатніми для повного розкриття суті роботи. Невідповідність між пояснювальною запискою та графічною частиною неприпустима.

2.10. Оформлення кваліфікаційної роботи має відповідати державному стандарту ДСТУ 3008-2015 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення», а також вимогам державних стандартів Системи проектної документації для будівництва (СПДБ). Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися вимог державного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

2.11. Процедурні вимоги щодо виконання, оформлення супровідних документів кваліфікаційної роботи та захисту в екзаменаційній комісії наведені у Методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційної роботи.

2.12. Відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим вимогам визначається шляхом проведення нормоконтролю науково-педагогічним працівником, що має відповідне навчальне навантаження.

2.13. Кваліфікаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. При написанні кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись вимог академічної доброчесності, а саме:

- здійснювати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про методики і отримані результати, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність.

Порядок перевірки кваліфікаційних робіт на наявність запозичень з інших джерел регламентується документом системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти ПДАУ «Порядок про перевірку текстових документів (наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт) на наявність запозичень з інших документів».

2.14. Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

3. Оцінювання рівня якості підготовки

3.1. Оцінювання рівня якості підготовки бакалавра за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія здійснюють члени ЕК на основі встановлених правил, принципів (об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та компетентнісного підходу), критеріїв, системи і шкали оцінювання з використанням форм і методів діагностики, визначених програмою атестації, з урахуванням рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей.

3.2. Об'єктом оцінювання якості підготовки бакалавра є набута система компетентностей бакалавра за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія, відтворена за результатами публічного захисту кваліфікаційної роботи.

3.3. Результати оцінювання рівня якості підготовки бакалавра за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія повинні довести, що випускник:

- має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності, включаючи основи знань сучасних досягнень науки у галузі архітектури та будівництва для сфери сільськогосподарського

будівництва;

- вміє розв'язувати комплексну спеціалізовану проектну задачу щодо предмету професійної діяльності, що вимагає самостійного збирання та інтерпретації інформації, вибору методів та засобів вирішення, застосування інноваційних підходів.

3.4. Автор кваліфікаційної роботи має продемонструвати: вміння логічно і аргументовано викладати матеріал, формулювати висновки; вміння працювати з літературними джерелами та виконувати якісні проектні рішення.

3.5. Рівень якості підготовки здобувача вищої освіти визначається за системами оцінювання: Європейською кредитно-трансферною системою (ЄКТС) (за шкалою «А», «В», «С», «D», «E», «FX», «F»); 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

3.6. Критеріями оцінювання кваліфікаційної роботи є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми проекту в цілому;
- стилю викладення;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- правильне оформлення роботи відповідно до державних та галузевих стандартів (при значних відхиленнях від встановлених вимог робота може бути взагалі недопущена до захисту або це суттєво вплине на загальну оцінку).

3.7. Кваліфікаційна робота з ознаками плагіату рішенням екзаменаційної комісії не допускається до розгляду. Їй виставляється незадовільна оцінка, а захист нової (на іншу тему) можливий не раніше ніж через рік. Плагіатом вважається: перефразування частин тексту інших авторів без посилання на джерело; оприлюднення твору, написаного третьою особою на замовлення здобувача вищої освіти; копіювання письмових робіт інших здобувачів вищої освіти, викладачів, аспірантів, наукових співробітників; компіляції частин запозиченого тексту без введення їх у цитати.

3.8. Оцінюючи кваліфікаційну роботу, екзаменаційна комісія враховує

зміст доповіді випускника, аргументованість його відповідей на запитання, якість, практичну значущість, вміння захистити сформульовані положення та висновки, якість оформлення кваліфікаційної роботи, оцінку керівника і рецензента, рівень поточної успішності, а також рівень теоретичної та практичної підготовки здобувача вищої освіти.

3.9. Оцінювання результатів виконання та захисту кваліфікаційної роботи відбувається за такими загальними критеріями:

- «відмінно» (90...100 балів; А – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі: зроблено власне оцінювання різних джерел інформації, використано інформаційні технології для розв’язання інженерних та управлінських задач будівництва та цивільної інженерії, здійснено необхідні розрахунки та розроблено технічну документацію; сформульовано аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти продемонстрував здатність впевнено приймати та реалізовувати раціональні рішення, надав ґрунтовні відповіді на задані йому питання і подав істотні докази на захист висунутих в роботі окремих положень та висновків.
- «добре» (74...89 балів; С або В – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі: зроблено власне оцінювання використаних джерел інформації, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, проведено всі необхідні розрахунки, наведено всі відповідні графічні матеріали, сформульовані висновки та пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти продемонстрував здатність приймати та реалізовувати раціональні рішення, надав кваліфіковані відповіді на питання по роботі.
- «задовільно» (60...73 бали; Е або D – за шкалою ЄКТС), якщо у кваліфікаційній роботі на достатньому рівні розв’язано комплексну спеціалізовану проєктну задачу; неповне урахування інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних

вимог нормативної документації, часових та інших обмежень, у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля та безпеки праці; сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування; у роботі наявні посилання на основні джерела інформації без обробки та аналізу інформації; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти вірно сформулював головні проблеми теми роботи, але відповів не на усі поставлені йому питання.

- «незадовільно» (1...59 бали; FX або F – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі не дотримано вимог стандартів, визначених цими засобами діагностики; кваліфікаційна робота має компілятивний характер з елементами переписування першоджерел, більша частина кваліфікаційної роботи містить поверховий опис конкретних явищ, положень, показників; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти не виявив знань основних положень, не зміг відповісти на більшість питань за темою роботи.

3.10. Рішення щодо підсумкового оцінювання приймається більшістю голосів членів екзаменаційної комісії за результатами публічного захисту з урахуванням висновків рецензента (відгуку за наявності).

4. Порядок присвоєння кваліфікації

За результатами успішного публічного захисту екзаменаційна комісія приймає рішення щодо присвоєння кваліфікації бакалавра з Сільськогосподарське будівництво за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія і про видачу випускнику диплома державного зразка.

5. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації

«Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Сільськогосподарське будівництво першого рівня вищої освіти за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія галузь знань 19 Архітектура та будівництво» базується на:

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII. URL:

- <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
 - Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>
 - Національний освітній глосарій: вища освіта. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>
 - Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
 - Стандарт вищої освіти для першого рівня (бакалавра) з галузі 19 – Архітектура та будівництво, спеціальності 192 – Будівництво та цивільна інженерія, затверджено та введено в дію Наказом МОН України від 18.03.2021 р № 333 URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/standarty/2021/03/19/192-Budivn.ta.tsyvil.inzhener-bakalavr-VO.18.01.pdf>
 - Освітньо-професійна програма Сільськогосподарське будівництво другого рівня вищої освіти за спеціальністю 192 Будівництво та цивільна інженерія галузь знань 19 Архітектура та будівництво. URL: <https://drive.google.com/file/d/1wObG45zwZ4FIjF7FBnvICdgt3MqrU3Fm/view>
 - Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/etykaetyka.pdf>
 - Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну

- комісію у Полтавському державному аграрному університеті URL:
[https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproatestaci
yuzd obuvachivvyshchoiosvityupdau.pdf](https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproatestaci
yuzd obuvachivvyshchoiosvityupdau.pdf)
- Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті. URL:
[https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyap
roos vitniyprocespravlene.pdf](https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/10012021polozhennyap
roos vitniyprocespravlene.pdf)
 - Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. URL:
[https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprosvzyaop
dau 100122_0.pdf](https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprosvzyaop
dau 100122_0.pdf)
 - Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. URL:
[https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuv
anny arezultativnavchannyazdobuvachivvyshchoiosvityvpdau.pdf](https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuv
anny arezultativnavchannyazdobuvachivvyshchoiosvityvpdau.pdf)
 - Порядок про перевірку текстових документів (наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт) на наявність запозичень з інших документів URL:
[https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/poryadokproperevirkug
otovon asayt.pdf](https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/4518/poryadokproperevirkug
otovon asayt.pdf)